

Vastuvõtmise kuupäev : 01/03/2023

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-27/23 – 1

Kohtuasi C-27/23

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

23. jaanuar 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luksemburgi Suurhertsogiriigi kassatsioonikohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

19. jaanuar 2023

Kassaator:

FV

Vastustaja:

Caisse pour l'avenir des enfants

[...]

[...] **Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luksemburgi Suurhertsogiriigi kassatsioonikohus) [...] 19. jaanuaril 2023**

[...]

[...] [koosseis]

Pooled:

FV, elukoht B-6741 Vance, [...],

kassaator,

[...]

ET

ja

CAISSE POUR L'AVENIR DES ENFANTS (CAE) (laste tuleviku kassa),
avaliku sektori asutus, asukoht: L-2449 Luxembourg, [...]

vastustaja kassatsioonimenetluses,

[...]

võttes arvesse vaidlustatud kohtuotsust, mille tegi 27. jaanuaril 2022 [...] [viited]
Conseil supérieur de la sécurité sociale (kõrgem sotsiaalkindlustuskomisjon,
Luksemburg);

[...]

[...] [muud viited]

Asjaolud

Vaidlustatud kohtuotsuse kohaselt oli CAE juhatus võtnud 7. veebruari 2017. aasta otsusega FV-lt tagasiulatuvalt alates 1. augustist 2016 õiguse peretoetustele laps FW eest, kelle elukoht on kohtuotsusega määratud alates 26. detsembrist 2005 tema juurde; CAE otsust põhjendati sellega, et lapsel ei ole temaga perekondlikke sidemeid ja last ei saa käsitada tema pereliikmena sotsiaalkindlustusseadustiku (Code de la sécurité sociale) 23. juuli 2016. aasta muudatusi sisaldava redaktsiooni artikli 270 tähenduses. Conseil arbitral de la sécurité sociale (sotsiaalkindlustuse lepituskomisjon, Luksemburg) muutis eelviidatud otsust ning saatis toimiku uueks arutamiseks CAE-le tagasi. Conseil supérieur de sécurité sociale (kõrgem sotsiaalkindlustuskomisjon) muutis omakorda seda otsust, nii et CAE 7. veebruari 2017. aasta otsus jäi muutmata.

Esimene ja teine kassatsioonkaebuse väide, mida käsitletakse koos

[...]

[...] [väited, et rikutud on liikmesriigi õigust, kuna seda on kohaldatud diskrimineerivalt, ning et on rikutud põhiseadusest tulenevat võrdse kohtlemise põhimõtet; kumbki väide ei ole eelotsuse küsimuse seisukohat oluline, kuna need põhinevad liikmesriigi õigusel ja kattuvad väidetava diskrimineerimise osas väitega, mille on omal algatusel esitanud prokuratuur.]

Järelikult on need väited vastuvõetamatud.

Kassatsioonkaebuse kolmas väide

[...]

[...] [väide menetlusnormide rikkumise kohta, mis ei ole eelotsuse küsimuse seisukohalt asjakohane]

Järelikult on see väide vastuvõetamatu.

Prokuratuuri esitatud avalikul huvil põhinev väide

„Rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, mis on tagatud ELTL artikliga 45, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määruse nr 492/2011 (töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires) artikli 7 lõikega 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artikliga 67 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009 (milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord) artikliga 60,

kuna Conseil supérieur de la sécurité sociale (kõrgem sotsiaalkindlustuskomisjon) – kellele oli esitatud apellatsioonkaebus kohtuotsuse peale, millega tunnistati põhjendatuks kassaatori kaebus otsuse peale, millega võeti talt alates 1. augustist 2016 õigus peretoetusele lapse eest, kelle elukoht on alates 26. detsembrist 2007 määratud tema juurde – muutis vaidlustatud otsust ja otsustas, et CAE juhatuse 7. veebruari 2017. aasta otsus jõustub täielikult,

kuigi väites viidatud õigusnormidega on vastuolus see, kui kassaatori taolisele teises Euroopa Liidu liikmesriigis elavale ja Luksemburgis töötavale piirialatöötajale keeldutakse andmast peretoetust laste eest, kelle elukoht on kohtuotsusega määratud tema juurde selles teises liikmesriigis, kuna kõigil lastel, kellele on kohtuotsusega elukoht määratud ja kes elavad Luksemburgis, on sotsiaalkindlustusseadustiku artikli 269 lõike 1 teise lõigu punkti a kohaselt õigus sellele toetusele.“

Kohtu vastus

Sotsiaalkindlustusseadustiku artikli 269 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevaga kehtestatakse toetus laste tuleviku heaks (edaspidi „peretoetus“).

Peretoetusele on õigus:

- a) *igal lapsel, kes elab tegelikult ja püsivalt Luksemburgis ja kellel on siin alaline elukoht;*
- b) *sellise isiku artiklis 270 määratletud pereliikmetel, kes kuulub Luksemburgi õiguse kohaldamisalasse ja ühtlasi ka Euroopa Liidu määruste või mõne muu Luksemburgi poolt sotsiaalkindlustuse valdkonnas sõlmitud kahe- või mitmepoolse lepingu kohaldamisalasse, mis näeb ette peretoetuste maksmise*

töökohariigi õigusnormide alusel. Pereliikmed peavad elama riigis, millele on kõnealustes määrustes või lepingutes viidatud.“

Sama seadustiku artiklis 270 on sätestatud:

„Artikli 269 lõike 1 punkti b kohaldamisel loetakse isiku pereliikmeteks, kes annavad õiguse peretoetusele, tema abielust sündinud lapsed, väljaspool abielu sündinud lapsed ja tema lapsendatud lapsed.“

Kassaator elab Belgias ja töötab Luksemburgis. Seega kuulub ta nende Euroopa Liidu õigusnormide kohaldamisalasse, mis puudutavad töötajate vaba liikumist ja nende õigust sellele, et neid kodakondsuse alusel otse ega kaudselt ei diskrimineeritaks.

Alates 2005. aastast on lapse FW elukohaks Belgia kohtuotsuse alusel määratud kassaatori elukoht. Sotsiaalkindlustusseadustiku artikli 269 lõike 1 kohaselt on perehüvitiste saamise õigus reguleeritud eri moel olenevalt sellest, kas lapse elukoht on Luksemburgis või mitte.

Kui lapse elukoht on Luksemburgis, on tal igal juhul otsene õigus perehüvitistele, kuna sama seadustiku artikli 273 lõikes 4 on sätestatud, et „[k]ui lapse elukoht on määratud kohtuotsusega, makstakse peretoetust füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on lapse hooldaja ning kelle juures on lapse alaline elukoht, kus laps tegelikult ja püsivalt elab“.

Kui laps ei ela Luksemburgis – nagu laps FW, kelle elukoht on määratud kassaatori juurde, kes elab Belgias –, on tema õigus perehüvitistele ette nähtud üksnes tuletatud õigusena, mis kehtib piiriülese töötaja „pereliikmetele“, kes on sama seadustiku artiklis 270 määratletud kui „tema abielust sündinud lapsed, väljaspool abielu sündinud lapsed ja tema lapsendatud lapsed“. Olukorda, kus lapse elukoht on kohtuotsusega määratud isiku juurde, kelle elukoht ei ole Luksemburgis, see seadustik ette ei näe ning seepärast ei anna see olukord õigusi Luksemburgi õigusaktide alusel.

Tuleb lisada, et Euroopa Kohus, kes tugines määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklile 67 koostoimes määruse (EL) nr 492/2011 artikli 7 lõikega 2 ja direktiivi 2004/38 artikli 2 punktiga 2, leidis oma 2. aprilli 2020. aasta otsuses kohtuasjas C-802/18, et piirialatöötaja lapseks, kes võib kaudselt saada sotsiaalseid soodustusi, tuleb lisaks sellest töötajast põlvnevatele lastele lugeda ka töötaja abikaasa või registreeritud elukaaslase last, kui töötaja peab seda last ülal; seda asjaolu peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Niisuguse erineva kohtlemise kooskõla kohta Euroopa õigusnormidega tuleb esitada järgmine küsimus:

[...] [eelotsuse küsimuse sõnastus]

Enne kohtuasja edasist menetlemist on vaja esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimus.

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES

otsustab Cour de cassation (kassatsioonikohus)

tunnistada kolm kassatsioonkaebuse väidet vastuvõetamatuks;

ning võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 267,

esitada Euroopa Liidu Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas võrdse kohtlemise põhimõttega, mis on tagatud ELTL artikliga 45, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määruse nr 492/2011 (töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires) artikli 7 lõikega 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artikliga 67 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009 (milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord) artikliga 60, on vastuolus see, kui liikmesriigi õigusnormide kohaselt ei või piirialatöötajad saada peretoetust, mis on seotud nende töötamisega selles liikmesriigis, laste eest, kelle elukoht on kohtuotsusega määratud nende juurde, kuigi kõigil lastel, kellele on kohtuotsusega elukoht määratud ja kes elavad selles liikmesriigis, on õigus sellele toetusele, mida makstakse füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on lapse hooldaja ning kelle juures on lapse alaline elukoht, kus laps tegelikult ja püsivalt elab? Kas selle küsimuse vastust võib mõjutada asjaolu, et piirialatöötaja peab seda last ülal?“

[...]

[...] [menetluse peatamine, kohtukulud, märkus menetluse kohta]